

EURÓPSKA KOMISIA
EURÓPSKY ÚRAD PRE BOJ PROTI PODVODOM (OLAF)

Riaditeľstvo D Politika
Oddelenie D.2 Predchádzanie podvodom

Odhaľovanie sfaľovaných dokladov v oblasti štrukturálnych opatrení

Praktická príručka pre riadiace orgány

***vypracovaná skupinou expertov z členských štátov koordinovanou oddelením
D.2 - Predchádzanie podvodom úradu OLAF***

VYHLÁSENIE O ODMIETNUTÍ ZODPOVEDNOSTI:

Toto je pracovný dokument vypracovaný skupinou expertov z členských štátov s podporou úradu OLAF. Zámerom tohto dokumentu je uľahčiť vykonávanie operačných programov a podporiť osvedčené postupy. Nie je pre členské štáty právne záväzný, poskytuje však všeobecné usmernenia spolu s odporúčaniami a odzrkadľuje najlepšie postupy.

Tieto všeobecné usmernenia nemajú vplyv na vnútroštátne právne predpisy. Mali by sa interpretovať so zreteľom na vnútroštátny právny rámec a s týmto zreteľom sa môžu tiež prispôbiť.

Toto usmernenie nemá vplyv na výklad Súdneho dvora a Všeobecného súdu ani na rozhodnutia a stanoviská Komisie.

Zhrnutie

Úrad OLAF spustil nový spoločný pracovný postup, do ktorého sa zapojili experti z členských štátov, úrad OLAF a generálne riaditeľstvá Komisie zodpovedné za oblasť štrukturálnych opatrení. Cieľom je zlepšenie kvality výstupu zo zasadnutí *ad hoc* výboru COCOLAF vypracovaním praktickej dokumentácie, ktorú môžu členské štáty a Komisia používať ako referenčné hodnoty, administratívne nástroje, usmernenia alebo podporu na posilnenie svojich opatrení/stratégií v oblasti boja proti podvodom.

Odhaľovanie sfaľovaných dokladov predstavuje pre členské štáty jednu z oblastí záujmu. Z toho dôvodu sa usporiadal seminár, na ktorom sa zúčastnili piati experti z piatich rôznych členských štátov.

Jeho účelom je poskytnúť riadiacim pracovníkom a úradníkom riadiacich orgánov tipy a triky, pokiaľ ide o odhaľovanie sfaľovaných dokladov v rámci operácií financovaných z rozpočtu EÚ podľa štrukturálnych opatrení a programov politiky súdržnosti.

Cieľom tejto príručky je slúžiť ako užitočný a praktický nástroj pre príslušných úradníkov. Zamieriava sa na hlavné otázky identifikované počas seminára:

1. Právne aspekty vrátane pojmov a dôsledkov

Pojem falšovanie sa v tejto príručke vzťahuje na všetky druhy nezákonných zmien na dokladoch: falšovanie a pozmeňovanie, klamlivý obsah atď. V tejto kapitole sú uvedené aj administratívne a trestnoprávne dôsledky, ku ktorým môže viesť odhalenie sfaľovaných dokladov.

2. Červené indikátory

V tejto kapitole je uvedený zoznam expertmi identifikovaných červených indikátorov. Červené indikátory sú súbory prvkov a okolností, ktoré môžu signalizovať podvod alebo korupciu. V súvislosti s odhaľovaním sfaľovaných dokladov sa môžu týkať formátu a/alebo obsahu dokladov a tiež špecifických okolností súvisiacich s príjmom a nesúladu medzi dokladmi a dostupnými informáciami.

3. Spôsob odhaľovania

Odhaľovanie sfaľovaných dokladov vyžaduje náležitú bdelosť zo strany úradníkov. Niektoré doklady sa dajú jednoduchšie zmeniť a niektoré podnikateľské sektory alebo činnosti sú riskantnejšie než iné. Táto kapitola opisuje niektoré relevantné prvky.

Poskytuje tiež usmernenia o druhu opatrenia, ktoré sa má vykonať v prípade možného sfaľovaného dokladu. Musia sa zväžiť krížové kontroly pomocou databáz, kontroly na mieste a koordinácia s políciou a/alebo justičným orgánom. Úradníci musia vyvrátiť alebo potvrdiť svoje pochybnosti týkajúce sa dokladu, aby zabezpečili správnu manipuláciu so spisom.

V príručke sa uvádza jedenásť príkladov skutočných prípadov a zoznam databáz, ktoré môžu byť užitočné na krížovú kontrolu niektorých základných informácií o spoločnostiach registrovaných na celom svete.

Praktický aspekt tejto príručky by mal umožniť riadiacim orgánom a vo všeobecnosti všetkým vnútroštátnym orgánom, ktoré sa zaoberajú fondmi EÚ, zvýšiť informovanosť a ostražitosť zamestnancov, pokiaľ ide o falšovanie a pozmeňovanie a všetky iné formy zmeny dokladov na podvodné účely.

Úvod	7
1. Právne aspekty	9
1.1 Pojem sfalšované doklady	9
1.2 Hodnota originálov, overených kópií atď'	10
1.3 Administratívne dôsledky	10
1.4 Trestné dôsledky.....	12
2. Červené indikátory	12
2.1 Červené indikátory vo formáte dokladov	13
2.2 Červené indikátory v obsahu dokladov	13
2.3 Okolnosti.....	14
2.4 Nezrovnalosti medzi dokladmi a dostupnými informáciami	14
3. Spôsob odhaľovania	15
3.1 Analýza založená na hodnotení rizika.....	15
3.2 Krížové kontroly pomocou databáz.....	17
3.3 Kontroly na mieste	18
3.4 Koordinácia medzi riadiacimi a policajnými/justičnými orgánmi.....	19
PRÍLOHYPríloha 1 – Príklady sfalšovaných dokladov.....	21
Príloha 1 – Príklady sfalšovaných dokladov.....	23
Príloha 2 – Minimálny obsah faktúr (medzi podnikmi)	38
Príloha 3 – Zoznam užitočných databáz na internete	39

Úvod

Úrad OLAF spustil nový spoločný pracovný postup, do ktorého sa zapojili experti z členských štátov, úrad OLAF a generálne riaditeľstvá Komisie zodpovedné za oblasť štrukturálnych opatrení. Jeho cieľom je výmena osvedčených postupov a vypracovanie praktickej dokumentácie, ktorú môžu členské štáty a Komisia používať ako administratívne nástroje, usmernenia alebo podporu na posilnenie svojich opatrení/stratégií v oblasti boja proti podvodom. Návrhy pre riadiace orgány nie sú záväzné.

Podľa článku 59 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách majú členské štáty v rámci spoločného riadenia hlavnú zodpovednosť predchádzať nezrovnalostiam a podvodom, odhaľovať ich a zaisťovať ich nápravu. Na tento účel musia členské štáty zaviesť postupy a procesy v rámci svojich systémov riadenia a kontroly.

Falšovanie dokladov s cieľom získať prístup k financovaniu EÚ sa potvrdilo v mnohých prípadoch podvodov. Včasné odhalenie by umožnilo rýchlu reakciu a spustenie preventívnych opatrení na zabezpečenie účinnej ochrany finančných záujmov EÚ. Úrad OLAF sa preto rozhodol riešiť túto situáciu v rámci seminára za účasti členských štátov.

Súhlas s účasťou na tomto seminári vyjadrili experti z piatich členských štátov s praktickými skúsenosťami s postupmi na zvyšovanie pravdepodobnosti odhalenia sfalšovaných dokladov. Na základe svojich poznatkov vypracovali zoznam hlavných otázok, pre ktoré existuje potreba výmeny osvedčených postupov.

Na tomto procese sa zúčastnili aj generálne riaditeľstvá pre regionálnu a mestskú politiku, EMPL, MARE a HOME. Prácu koordinovalo oddelenie predchádzania podvodom úradu OLAF (OLAF/D2).

Táto praktická príručka je výsledkom plodnej výmeny poznatkov medzi expertmi. Je k dispozícii všetkým členským štátom a príslušným zainteresovaným stranám, napr. prostredníctvom platformy na boj proti podvodom SFC2007, a útvarami Komisie prostredníctvom webovej stránky úradu OLAF.

Úrad OLAF sa chce poďakovať expertom za ich príspevok:

Veselin SPASOV	Bulharsko	Výkonná agentúra pre audit finančných prostriedkov Európskej únie
Michal FIALA	Česká republika	Najvyššie štátne zastupiteľstvo/Odbor závažnej hospodárskej a finančnej kriminality
Angelo SAID	Malta	Oddelenie vnútorného auditu a vyšetrovania, kancelária kabinetu, Úrad predsedu vlády

Jacek HORODKO	Poľsko	Oddelenie pre kontrolu a nezrovnalostí, Útvar podpory infraštruktúrnych programov, Ministerstvo regionálneho rozvoja
Małgorzata KACZANOWSKA	Poľsko	Oddelenie pre systém a oprávnenosť, Útvar podpory infraštruktúrnych programov, Ministerstvo regionálneho rozvoja
Bogdan BARARU	Rumunsko	Boj proti podvodom (Departamentul pentru lupta antifraudă DLAF)

Tento dokument schválila skupina na prevenciu sprenevery výboru COCOLAF 12. novembra 2013.

1. Právne aspekty

1.1 Pojem sfalšované doklady

Bez toho, aby tým boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy, a na účely tejto príručky sa používa toto vymedzenie pojmov.

Sfalšovaný doklad je dokument, v ktorom sa zmenila pravdivosť: to znamená, že doklad nezodpovedá skutočnosti. Zmena môže byť:

fyzická: doklad môže byť zmenený fyzicky, napr. prečiarknutím položiek alebo odkazov, vlastnoručným pridaním informácií, ktorými sa doklad mení atď.;
intelektuálna: obsah dokladu nezodpovedá skutočnosti, napr. klamlivý opis poskytnutých služieb, klamlivý obsah správy, falošné podpisy na prezenčnej listine atď.

Falšovane a pozmeňovane sa môže týkať všetkých druhov dokumentov, ktoré predkladajú prijímatelia na získanie grantu, na zabezpečenie účasti na postupe verejného obstarávania alebo na úhradu výdavkov:

zmluvy,
preukazy totožnosti,
životopisy,
bankové záruky,
súvahy,
faktúry (papierové alebo elektronické),
správy,
pracovné výkazy,
prezenčné listiny,
webové stránky,
iné.

Príklady dôsledkov

Sfalšované doklady predložené počas etapy refundácie by okrem iného mohli viesť k trom hlavným druhom podvodnej činnosti:

- Prijemca si vôbec neplní svoje dodávateľské záväzky. Preto vytvorí falošné dôkazy s cieľom získať refundáciu. Ich súčasťou môžu byť aj tajné dohody s ďalšími tretími stranami a/alebo so zamestnancami riadiaceho orgánu (napr. v kombinácii s úplatkom s cieľom napomôcť podvod).
- Prijemca môže dodať menšie sumy, množstvá alebo menej odpracovaných hodín, než o ktoré žiadal a na ktoré je oprávnený. Z tohto dôvodu môže dôjsť k „úprave“ dokladov.
- Prijemca môže používať poskytnuté finančné prostriedky na podporu iných činností, ktoré sa v rámci príslušného projektu nemali financovať, a preto predloží falošné dôkazy a dokumentáciu.

Posúdenie udalosti ako falšovanie a pozmeňovanie je vo výhradnej zodpovednosti sudcu/súdu. Vykonanie zmien v dokladoch nemusí sudcu/súd viesť k takémuto záveru vo všetkých prípadoch. Falšovanie a pozmeňovanie potvrdené konečným rozhodnutím súdu sa bude zo strany úradníkov považovať za podvod.

1.2 Hodnota originálov, overených kópií atď.

Do úvahy prichádzajú štyri typy dokladov:

- originál dokladu,
- overená kópia dokladu,
- jednoduchá kópia dokladu,
- elektronická verzia dokladu.

Vnútroštátne postupy týkajúce sa požiadaviek na poskytnutie originálov alebo kópií sa môžu líšiť. V každom prípade musia byť príjemcovia schopní poskytnúť orgánom na požiadanie originály bez toho, aby tým boli dotknuté príslušné európske alebo vnútroštátne právne predpisy.

Úradníci by si mali osvojiť pragmatický prístup, ktorý by vytváral rovnováhu medzi potrebami prvostupňových kontrol a povinnosťami príjemcov viesť dokumentáciu na účely účtovnej evidencie, auditov atď., bez toho, aby tým boli dotknuté európske, vnútroštátne a vnútorné predpisy.

Riadiace orgány by mali zaviesť konkrétne opatrenia určené na kontrolu dokladov v prípade podozrenia. Mala by sa zdôrazniť efektivita kontrol na mieste. Napríklad v prípade podozrení, ktoré sa týkajú falšovania príjemcovho zámeru vykonávať určitú operáciu, by sa mala umožniť potrebná kontrola dokumentov na získanie celkového prehľadu o skutočnej kapacite firmy/spoločnosti vykonať projekt. (Poznámka: všetky odkazy na riadiace orgány v tomto dokumente treba chápať ako odkaz na riadiaci orgán alebo akýkoľvek sprostredkovateľský orgán, ktorému riadiaci orgán delegoval svoje úlohy.)

Riadiace orgány musia nájsť vhodný spôsob plnenia svojich povinností súvisiacich s riadnym finančným hospodárením s fondmi EÚ a znižovaním administratívnej záťaže pre príjemcov a podľa potreby aj nákladov na kontrolu v porovnaní s hodnotou údajného falšovania a pozmeňovania.

V prípade podozrení je potrebné vykonať hĺbkovú analýzu prostredníctvom príslušných kontrol a v prípade potreby kontaktovať justičné orgány.

1.3 Administratívne dôsledky

Nariadenie Rady upravujúce štrukturálne a kohézne fondy¹ zaväzuje členské štáty k uplatňovaniu finančných opráv v prípade nezrovnalostí². Tieto opravy³ spočívajú

¹ Nariadenie (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 na programové obdobie rokov 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006); návrh nariadenia KOM(2011) 615, ktorým sa

v zrušení celého verejného príspevku k operačnému programu alebo jeho časti, v závislosti od individuálneho alebo systémového charakteru nezrovnalostí, ich povahy a závažnosti a od konečnej straty fondov.

Predloženie sfalšovaného dokladu môže mať dôsledky, vrátane finančných, na celý projekt alebo na jeho časť.

Falšovanie a pozmeňovanie sa môže týkať dokladov, ktoré sa používajú na posúdenie vylúčenia, účasti alebo kritérií na vyhodnotenie ponúk. V dôsledku toho projekt nemusí byť oprávnený na získanie spolufinancovania, čo ovplyvní rozhodnutie o poskytnutí spolufinancovania z operačného programu.

Falšovanie a pozmeňovanie sa môže týkať aj oprávnenosti na celé refundovateľné výdavky alebo ich časť. Môže sa týkať dokumentov osvedčujúcich vykonanie prác alebo vzniknuté výdavky. Falšovanie a pozmeňovanie sa môže týkať aj jedinej faktúry.

Riadiace orgány musia posúdiť rozsah anomálie. Ak je izolovaná, môžu zrušiť len neoprávnené náklady alebo faktúru. Môžu však zvážiť aj zrušenie celého financovania bez toho, aby tým boli dotknuté platné vnútroštátne právne predpisy.

Z administratívneho hľadiska by mal sfalšovaný doklad viesť aspoň k zrušeniu účinkov sfalšovaného dokladu. Napríklad, ak prezenčná listina obsahuje falošné podpisy, riadiace orgány by mali zrušiť náklady súvisiace s týmto stretnutím.

Niektoré členské štáty zaviedli aj osobitné sankcie.

Príklad administratívnych sankcií v Poľsku

Článok 207 ods. 4 zákona o verejných financiách uvádza, že príjemca bude vylúčený z možnosti získať európske fondy, ak napr. prijal platbu na základe sfalšovaných alebo zmenených dokladov, ktoré predložil ako autentické, alebo na základe dokladov, ktoré túto nepravdu potvrdzujú.

V jednom prípade konečný rozsudok súdu potvrdil vznik takejto situácie spolu s priestupkom spáchaným príjemcom, príjemcovým partnerom a osobou poverenou vykonávaním úloh v rámci projektu.

ustanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1083/2006 na programové obdobie rokov 2014 – 2020.

² V článkoch 98 a 99 nariadenia (ES) č. 1083/2006 na obdobie rokov 2007 - 2013 a článkoch 135 a 136 návrhu nariadenia KOM(2011) 615 na obdobie rokov 2012 – 2020 sa vyžaduje, aby Komisia uplatňovala finančné opravy vo vzťahu k členským štátom, ak členské štáty nevykonajú požadované finančné opravy v súvislosti s individuálnymi alebo operačnými programami. V správe COCOF 07/0037/03 z 29. novembra 2007 sa uvádzajú podrobnosti týkajúce sa finančných opráv, ktoré môže Komisia uplatňovať voči členským štátom v prípadoch nesúladi s pravidlami pre verejné obstarávanie zo strany príjemcov. Okrem toho sa v rozhodnutí Komisie K(2011)7321 z 19. novembra 2011 ustanovujú usmernenia o zásadách, kritériách a smerných tarifikách, ktoré sa majú uplatňovať na finančné opravy uskutočnené Komisiou podľa článkov 99 a 100 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006.

³ Finančná oprava sa od administratívnej sankcie líši v tom, že finančná oprava spočíva len vo vymáhaní neprávom vyplatených súm alebo zrušení súm, ktoré sa majú vyplatiť.

Príjemca bol vylúčený na tri roky odo dňa, keď sa od neho predmetné finančné prostriedky vymohli.

1.4 Trestné dôsledky

Falšovanie a pozmeňovanie dokladov a používanie sfalšovaných dokladov (najmä na získanie finančných prostriedkov EÚ) sa vo všetkých členských štátoch pokladá za trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody.

Ak sa zamestnanci dostanú do kontaktu s dokladom, ktorý môže byť sfalšovaný, mali by informovať justičné orgány bez toho, aby boli dotknuté platné vnútorné a vnútroštátne predpisy.

Príklad trestnoprávnych sankcií v Rumunsku

- Fyzické falšovanie a pozmeňovanie v úradných dokladoch: trest odňatia slobody v dĺžke 3 mesiacov až 3 rokov; 6 mesiacov až 5 rokov, ak ho spáchal úradník počas výkonu svojich služobných povinností.
- Intelektuálne falšovanie a pozmeňovanie: trest odňatia slobody v dĺžke 6 mesiacov až 5 rokov.
- Falšovanie a pozmeňovanie súkromných dokladov spísaných bez účasti notára: trest odňatia slobody v dĺžke 3 mesiacov až 2 rokov alebo uloženie pokuty.
- Používanie falšovania a pozmeňovania: trest odňatia slobody v dĺžke 3 mesiacov až 3 rokov v prípade úradného dokladu a trest odňatia slobody v dĺžke 3 mesiacov až 2 rokov alebo uloženie pokuty v prípade dokladu spísaného bez účasti notára.

Ak sú ohrozené finančné záujmy EÚ, trest odňatia slobody môže byť v dĺžke 3 až 15 rokov.

2. Červené indikátory

Červený indikátor je ukazovateľ možného podvodu alebo korupcie. Je to prvok alebo súbor prvkov, ktoré sú svojou povahou nezvyčajné alebo sa odlišujú od bežnej činnosti. Je to signál, že niečo nie je v poriadku a je potrebné to ďalej prešetriť.

Prítomnosť červených indikátorov by mala viesť zamestnancov a riadiacich pracovníkov k väčšej ostražitosti a k prijatiu potrebných opatrení na potvrdenie alebo vyvrátenie rizika existencie podvodu. Veľmi dôležitá je reaktivita. Riadiace orgány sú zodpovedné za odstránenie pochybností, ktoré vznikli na základe červených indikátorov.

Je dôležité upozorniť, že prítomnosť červených indikátorov neznamená, že došlo alebo môže dôjsť k podvodu, ale že situáciu je potrebné preveriť a monitorovať s náležitou starostlivosťou.

2.1 Červené indikátory vo formáte dokladov

Za podozrivé by sa mali pokladať všetky doklady, ktoré sa líšia od štandardnej a všeobecne akceptovanej štruktúry.

Faktúry, listy bez loga spoločnosti.

Faktúry vytlačené na papieri, ktorý sa líši od pripravených formulárov.

Viditeľné rozdiely v type, veľkosti, ostrosti, farbe atď. písma v doklade.

Vymazané alebo prečiarknuté čísla, odpisy bez podpisov oprávnených osôb.

Rukou písané sumy bez podpisov oprávnených osôb alebo prvky v tlačennom dokumente, kde nie sú a priori opodstatnené.

Nedostatok alebo nadbytok listov, chýbajúca kontinuita v riadkoch textu.

Abnormálne ostré hrany úradných pečiatok alebo nezvyčajná farba naznačujúce použitie počítačovej tlačiarne.

Úplne totožné podpisy osôb (vo formáte aj veľkosti) na rôznych dokladoch naznačujúce možnosť falšovania a pozmeňovania v podobe počítačovej tlače.

Množstvo vlastnoručných podpisov v podobnom štýle alebo pomocou totožného pera na dokladoch, ktoré sa vzťahujú na rozdielne časové obdobia.

2.2 Červené indikátory v obsahu dokladov

Neobvyklé dátumy, sumy, poznámky, telefónne čísla a výpočty.

Chýbajúce záznamy (z postupných kontrol).

Nesprávny výpočet na faktúre alebo na výplatnej páske z počítača: napr. celkové sumy nezodpovedajú súčtu transakcií.

Chýbajúci povinný prvok vo faktúre: dátum, daňové identifikačné číslo, číslo faktúry atď.⁴

- Rovnaká vzájomná poloha pečiatky a podpisu osoby na súbore dokladov signalizujúca použitie obrázka (a nie originálneho podpisu): môže ísť o počítačom vytvorený obrázok použitý na sfalšovanie dokladov.
- Chýbajúce kontaktné údaje o spoločnostiach alebo osobách, napr. telefónne číslo.

⁴ Pozri prílohu 2.

Chýbajúce sériové čísla na faktúrach a dodacích listoch na tovar, ktorý je zvyčajne označený sériovými číslami (elektronika, výrobné linky atď.).

- Neurčitý opis tovaru alebo služieb.

Nezrovnalosti a odchýlky od normy, pokiaľ ide o čísla bankových účtov (napr. menej číslic, než by malo byť, číslo nezodpovedá konkrétnej pobočke banky, iné viditeľné nezrovnalosti).

2.3 Okolnosti

Adresa dodávateľa je rovnaká ako adresa zamestnanca.

Adresa dodávateľa alebo príjemcu v inštitúcii s domicilom.

Nezvyčajný počet platieb jednému príjemcovi alebo na jednu adresu.

Faktúry a účty vyhotovené subjektmi, ktoré nie sú zaregistrované v obchodnom registri.

Nezvyčajné oneskorenia pri poskytovaní informácií.

Príjemca nie je schopný poskytnúť originály na požiadanie.

Údaje uvedené v doklade sa vizuálne odlišujú od podobného dokladu vyhotoveného rovnakým orgánom.

Odkaz na spoločnosť, ktorá nie je uvedená vo verejne prístupných obchodných registroch alebo ju nie je možné vypátrať vo verejných zdrojoch.

Faktúry vyhotovené novozaloženou spoločnosťou.

E-mailové adresy spoločnosti vyhotovujúcej faktúru na zahraničnom internetovom serveri.

2.4 Nezrovnalosti medzi dokladmi a dostupnými informáciami

Nezrovnalosti medzi dátumami vo faktúrach vyhotovených tým istým subjektom a číslami príslušných faktúr, napr.:

- faktúra č. 152 vyhotovená 25. marca 2012,
- faktúra č. 103 vyhotovená 30. júla 2012.

Faktúry nie sú zaznamenané v účtovníctve.

Faktúry sa nezhodujú s cenovými ponukami, pokiaľ ide o cenu, množstvo a kvalitu, typ výrobku a/alebo opis poskytovaného výrobku alebo služby.

List/zmluva/doklad podpísaný osobou, ktorá koná ako zástupca spoločnosti, ak táto osoba nie uvedená ako zákonný zástupca vo vnútroštátnom obchodnom registri.

Nezrovnalosti medzi informáciami uvedenými na webovej stránke subjektu a vyhotovenou faktúrou: napr. činnosť subjektu nezodpovedá fakturovanému tovaru alebo službám.

3. Metóda odhaľovania

Najlepšou metódou odhaľovania je porovnanie falšovania a pozmeňovania so skutočnosťou. Ide o najrýchlejší a najpraktickejší spôsob dosiahnutia najlepších výsledkov pri odhaľovaní, ktoré je z hľadiska času kritické. Je potrebné vykonať vhodné kontroly na zodpovedanie napríklad týchto otázok:

Je možné potvrdiť existenciu spoločností, ktoré sa podieľajú na hospodárskej operácii?

Vyhotovila tento doklad skutočne táto verejná inštitúcia?

Kto sú v skutočnosti ľudia, ktorí sa údajne podieľali na činnosti?

Kto je skutočným vlastníkom aktív?

3.1 Analýza založená na hodnotení rizika

Riadiace orgány mohli na základe predchádzajúcich skúseností a v rámci svojej špecifickej oblasti pôsobnosti a zemepisnej intervenčnej oblasti odhaliť zvlášť rizikové sektory. Mali by na ne upozorniť svojich zamestnancov a zaviesť osobitné opatrenia a kontroly.

Riziko falšovania a pozmeňovania alebo zmeny dokladov sa spája s rôznymi druhmi dokladov v rôznych etapách vykonávania projektu, napr.:

- osvedčenie o plnení kritérií pre spolufinancovanie,
- právny nárok na nehnuteľnosť,
- osvedčenie o vykonaní prác/služieb a ich prevzatie,
- faktúry a sprievodné doklady potvrdzujúce platby,
- prezenčné listiny atď.

Niekoľko príkladov je uvedených ďalej v texte.

Rizikové dokumenty

Ak niektorí uchádzači nedokážu splniť kritériá pre spolufinancovanie, môžu byť v pokušení vytvoriť sfaľovaný doklad. Preto sa musí venovať osobitná pozornosť logám, podpisom, dátumom a pečiatkam pripojeným k dokladom.

Potvrdenia o daňových a sociálnych príspevkoch – tieto typy potvrdení vydáva daňová a/alebo sociálna správa alebo subjekt na osobitných štandardných formulároch. Ich pravosť by mal byť schopný overiť orgán alebo subjekt, ktorý ich vyhotovil.

Bankové výpisy - uchádzač môže potrebovať falošný bankový výpis na preukázanie plnenia požiadaviek pre spolufinancovanie. Falošný bankový výpis nie je jednoduché odhaliť. Zamestnanci aj napriek tomu môžu preveriť, či existuje súlad medzi sumou uvedenou na bankovom výpise, uvádzaným obratom spoločnosti a jej kapitálom uvedeným v súvahách.

Súvahy – uchádzač môže sfaľovať súvahu na preukázanie svojej hospodárskej a finančnej kapacity. Aj keď kontrola nemusí byť vždy jednoduchá, môže byť užitočné vyhľadať informácie na internete na krížovú kontrolu s poskytnutými informáciami. Existujú niektoré verejne prístupné databázy, ktoré poskytujú informácie o obrate, kapitále a niektorých ďalších kľúčových finančných ukazovateľoch spoločností.

Rizikové faktory

Dodanie tovaru

Typické znaky podvodu v tejto oblasti zahŕňajú:

- nedodanie tovaru alebo dodanie len časti tovaru,
- dodanie tovaru nižšej kvality za cenu dohodnutú pre vyššiu kvalitu,
- dodanie použitého tovaru namiesto nového za rovnakú cenu.

Tieto znaky podvodu dopĺňajú sfaľované faktúry a prípadne ďalšie dokumenty.

Nejasný opis tovaru vo faktúrach by mal upútať pozornosť úradníka. Ak je to možné, je potrebné vykonať kontrolu na mieste na overenie existencie tovaru, kontrolu jeho sériového čísla (ak existuje) a preskúmanie dôkazu o jeho pôvode.

Pozornosť sa môže venovať aj potenciálnym prípadom, v ktorých je napr. sfaľované aj sériové číslo položky, aby sa zhodovalo so sériovým číslom sfaľovaného dokladu, t. j. kontrole známkov neoprávnenej manipulácie so sériovým číslom na položke.

Výstavba

Typické znaky podvodu v tejto oblasti zahŕňajú:

- nevykonávanie prác alebo dokončenie len časti prác,

vykonávanie prác, ktoré sa nezhodujú s technickými špecifikáciami, napriek tomu sa však fakturujú za určené ceny,

predloženie faktúr od subdodávateľských spoločností, ktoré neexistujú alebo nevykonávajú žiadnu skutočnú podnikateľskú činnosť,

účtovanie nadmerných nákladov.

Tieto podvody dopĺňajú falošné faktúry a/alebo falošné potvrdenia o vykonaní prác.

Zamestnanci riadiacich orgánov by mali pri stavebných projektoch uplatňovať profesionálny skepticizmus a bdelosť. Pre veľké projekty je potrebné zaviesť systém dôkladného monitorovania. Úradníci by sa mali oboznámiť s prostredím, v ktorom príjemca pôsobí (prepojené spoločnosti, zainteresované strany, subdodávatelia, zemepisný sektor pôsobenia atď.), aby dokázali rýchlo odhaliť akúkoľvek anomáliu v udalosti, v doklade alebo na faktúre. Okrem toho je potrebné vykonávať kontroly na mieste na zabezpečenie pravosti faktúry a sprievodných dokladov.

Školenia, konferencie, semináre, misie

Typické znaky podvodu v tejto oblasti zahŕňajú:

účtovanie nadmerných nákladov,

falošnú prezenčnú listinu na utajenie nespôsobilosti podujatia.

Tieto podvody dopĺňajú čiastočne alebo úplne falošné pracovné výkazy, falošné faktúry a falošné zoznamy účastníkov.

Pokiaľ ide o účasť na školení/konferencii alebo seminári, na odhalenie podvodu v tejto oblasti môžu byť účinné náhodné kontroly, ak existuje dostatok podrobností o uvedených účastníkoch. Preto sa dôrazne odporúča, aby okrem podpísania prezenčnej listiny príjemca požiadal účastníkov aj o určité kontaktné informácie (aspoň telefónne číslo, e-mailovú adresu a podrobnosti o ich zamestnávateľovi), aby mohol vykonať niektoré krížové kontroly v súlade so zákonom o ochrane osobných údajov.

3.2 Krížové kontroly pomocou databáz

Kľúčovou prvostupňovou kontrolou, ktorú môžu riadiace orgány vykonávať, je krížová kontrola informácií, ktoré majú k dispozícii. Môže sa vykonávať na vybranej vzorke. Kontrola sa môže týkať registračných údajov spoločnosti, jej finančných informácií, prevádzkových údajov atď.

Priamy prístup na internet umožňuje úradníkovi preveriť existenciu subjektu potvrdením jeho adresy a telefónnych čísel. Umožňuje tiež prístup na webovú stránku subjektu, ak existuje, a môže poskytnúť užitočné informácie o operačných prostriedkoch spoločnosti a jej obchodnom a finančnom prostredí.

Bez toho, aby boli ovplyvnené vnútroštátne právne predpisy, môžu riadiace orgány požiadať o prístup k databázam alebo informáciám akejkoľvek inštitúcie, ktorá disponuje nezávislými a samostatnými relevantnými informáciami (napr. štátne finančné inštitúcie

pre rozpočtové úlohy⁵ a s nimi súvisiace dokumenty, verejné orgány zaoberajúce vlastníctvom alebo identifikáciou pozemkov, obchodný úrad pre štruktúru a históriu spoločností, špecifické orgány zaoberajúce sa činnosťami, ktoré vyžadujú schválenie, atď.). Krížová kontrola cezhraničných operácií môže byť náročnejšia. K užitočným záverom môžu viesť aj všeobecné vyhľadávania na internete.

V prílohe 3 je uvedený zoznam užitočných webových stránok.

3.3 Kontroly na mieste

Kontroly na mieste sú kľúčovým nástrojom pri odhaľovaní falošných dokladov.

Predstavujú prostriedok, ktorým je možné overiť:

existenciu príjemcu a do určitej miery tiež súlad medzi prvkami uvedenými v dokumentácii poskytnutej v rámci predloženia ponuky a skutočnosťou z hľadiska vykonávania projektu,

úplný súlad kópií dokladov predložených spolu so žiadosťou o spolufinancovanie/platbu (bez ohľadu na to, či má papierovú alebo elektronickú podobu) s originálnou dokumentáciou vo vlastníctve príjemcu,

súlad informácií uvedených v protokole o prevzatí a na faktúre so skutočnosťou, t. j. že, práce a služby boli skutočne vykonané v deklarovanom rozsahu.

Rozhodovacie orgány by mali zvoliť intenzitu kontrol na mieste s ohľadom na identifikované riziká, typy projektov, rozsah projektov a druh príjemcov.

Elektronické dokumenty

Používanie elektronických dokumentov sa môže v období viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 prudko zvýšiť. Členské štáty musia zabezpečiť, aby všetky výmeny informácií medzi príjemcami a riadiacimi orgánmi, certifikačnými orgánmi, orgánmi auditu a sprostredkovateľskými orgánmi mohli prebiehať výlučne prostredníctvom elektronických systémov výmeny údajov⁶.

Malo by to mať relatívne malý vplyv na odhaľovanie sfaľovaných dokladov, čo súvisí najmä s chýbajúcimi povinnými informáciami v dokladoch, poskytovaním falošných informácií alebo prvkov, nezrovnalosťami medzi niekoľkými dokladmi v rámci špecifického kontextu, všeobecným správaním príjemcu atď. Ide teda o prvky, ktoré priamo nesúvisia s typom formátu dokladov.

Napriek tomu sa môže s bezpečnosťou, integritou a autenticitou elektronického transferu dokumentov spájať nový problém. Ten sa môže riešiť použitím elektronického podpisu. Orgány si u poskytovateľa elektronického podpisu môžu overiť, či je použitý elektronický podpis pravý.

⁵ Verejná daňová správa, správa sociálnych príspevkov, colná správa atď.

⁶ Článok 112 ods. 2 návrhu nariadenia KOM(2011) 615 pre programové obdobie rokov 2014 – 2020.

Vo všetkých prípadoch (použitie papierového alebo elektronického formátu) by malo podozrenie zo sfalšovania dokladu viesť ku krížovej kontrole a/alebo kontrole na mieste vykonanej príslušnými orgánmi na čo najpodrobnejšie overenie pravdivosti informácií.

Okrem toho budú musieť príjemcovia uchovávať papierové dokumenty (originály alebo overené verné kópie), ak existujú, a poskytnúť ich príslušným úradom na účely kontrol.

3.4 Koordinácia medzi riadiacimi a policajnými/justičnými orgánmi

Ak riadiace orgány prídu do kontaktu s dokladom, ktorý môže byť sfalšovaný, musia vykonať kontrolu s cieľom odstrániť pochybnosti alebo potvrdiť riziko. Ak sa riziko potvrdí, riadiace orgány by mali zvážiť vykonanie kontroly na mieste.

Reaktivita je veľmi dôležitá a mala by viesť k rýchlym a primeraným reakciám v podobe:

pozastavenia platieb na operáciu v prípade nezrovnalosti alebo podozrenia z podvodu, ak je to potrebné,

zabezpečenia dokumentov a dôkazov,

postúpenia informácií justičným orgánom priamo alebo hierarchicky bez toho, aby tým boli ovplyvnené vnútorné a vnútroštátne predpisy.

Reakcie na administratívnej a trestnej strane môžu prebiehať súbežne, v závislosti od prípadu.

Včasný kontakt s policajnými/justičnými orgánmi môže byť dôležitý z taktických dôvodov:

Môže prispieť k plánovaniu ďalších správnych krokov a najmä k rozhodnutiu:

- ktoré orgány by mali prevziať vedenie,
- ktoré opatrenia sú najvhodnejšie na ochranu finančných záujmov EÚ a príslušného členského štátu a na zabezpečenie účinnosti súdneho vyšetrovania a trestného stíhania v príslušnej veci.

Ak sa problémy so sfalšovanými dokladmi vyskytujú veľmi často, odporúča sa kontaktovať špecializované orgány pôsobiace regionálne alebo celoštátne, dohodnúť s nimi spôsoby vzájomnej spolupráce a usporiadať v spolupráci s nimi školenia.

Od orgánov zodpovedných za oznámenie nezrovnalostí sa vyžaduje aj monitorovanie výsledkov trestného konania súvisiaceho s prípadmi podvodu. Informácie získané v priebehu konania sa musia zaslať úradu OLAF v súlade s platnými právnymi predpismi [napr. prostredníctvom štvrtročných správ v systéme riadenia nezrovnalostí (Irregularities Management System), ďalej len „IMS“].

Ďalším kľúčovým prvkom je rozvoj dobre fungujúceho systému výmeny informácií s orgánmi činnými v trestnom konaní na získanie údajov potrebných pre oznamovanie v systéme IMS.

PRÍLOHY

Príloha 1 – Príklady sfalšovaných dokladov

V tejto prílohe sú uvedené príklady sfalšovaných faktúr, pracovných výkazov, prezenčných listín, bankových záruk, výkazov kapacít, certifikátov, leteniek, webových stránok atď.

Príklad 1 – Neobvyklé číslo dokladu a chýbajúca pečiatka

Fakty: Prijemca v operačnom programe vykonával postup verejného obstarávania služieb. Jeden z dokladov, ktorý musel hospodársky subjekt predložiť príjemcovi na preukázanie oprávnenosti, bol certifikát registračného úradu (obchodného registra). Tento certifikát obsahuje obchodné údaje o spoločnosti: sídlo, partnerov, riadiacich pracovníkov, zákonného zástupcu atď. Zákazka sa udelila konzorciu spoločností, takže každá zo spoločností musela predložiť príslušný certifikát.

Červený indikátor: Podozrenie audítora vyvolala chýbajúca pečiatka na certifikáte a neobvyklé číslo dokladu. Číslo na tomto type dokladu sa uvádza vo formáte (rrrr/mm/dd/hh/mm/ss) a v tomto prípade existoval rozpor medzi číslom a dátumom vyhotovenia dokladu.

Reakcia: Audítor odhalil, že certifikát jednej zo spoločností predstavoval doklad s nepravdivým obsahom. Audítor vykonal šetrenie vo verejnej databáze obchodného registra a zistil, že riadiacim pracovníkom, partnerom a zákonným zástupcom spoločnosti je pán A. V certifikáte bol ako riadiaci pracovník, partner a zákonný zástupca uvedený pán B, ktorý uzavrel zmluvu o vytvorení konzorcia a zmluvu o verejnej zákazke. Orgán auditu požiadal registračný úrad o vyjadrenie v súvislosti s pravosťou dokladu. Registračný úrad reagoval, že tento doklad nevyhotovil a číslo dokladu sa nezhoduje s dátumom vyhotovenia.

Výsledok: Odporúčanie na finančnú opravu vo výške 100 % výdavkov na postup verejného obstarávania a oznámenie prokuratúre na vykonanie ďalšieho prešetrenia.

Príklad 2 – Osvedčenie s neobvyklým číslom

Fakty: Orgán auditu začal postup verejného obstarávania na služby. Jeden z dokladov, ktorý museli hospodárske subjekty predložiť riadiacemu orgánu na preukázanie oprávnenosti, bolo osvedčenie o odbornej spôsobilosti kľúčového experta 1 – vedúceho tímu.

Červený indikátor: Člen komisie pre vyhodnotenie ponúk odhalil, že jeden z hospodárskych subjektov predložil osvedčenie s neobvyklým sériovým číslom. Doklad nevyhotovila oprávnená osoba – generálny tajomník ani minister, ale vedúci odboru na ministerstve zdravotníctva.

Reakcia: Orgán auditu požiadal ministerstvo o vyjadrenie v súvislosti s pravosťou dokladu. Generálny tajomník odpovedal, že ministerstvo zdravotníctva toto osvedčenie nevyhotovilo a doklad nie je evidovaný v informačnom a registračnom systéme ministerstva.

Výsledok: Na základe zistení orgán auditu vylúčil hospodársky subjekt z postupu verejného obstarávania. Spis bol zaslaný prokuratúre na ďalšie prešetrenie. Vyšetrovaním sa odhalilo, že sériové číslo dokladu bolo zmenené s cieľom vydávať ho za pravý dokument vyhotovený ministerstvom.

Príklad 3 – Odlišné atramenty použité vo faktúre

Fakty: Účtovník príjemcu pridal do faktúr údaje, ktorými zvýšil splatné sumy.

Červený indikátor: Odlišnosti v atramente použitom na prípravu faktúr.

Reakcia: Konal sa audit. Audítor vykonal krížovú kontrolu údajov vo faktúrach s primárnymi dokladmi – zmluvami a odovzdávacími protokolmi. Audítorská správa sa zaslala prokuratúre. Doklady priložené k faktúram sa použili ako dodatočné dôkazy.

Výsledok: Účtovník bol usvedčený zo sprenevery. Príjemca nemal vedomosť o nezákonných transakciách účtovníka. Audítor voči účtovníkovi vypracoval oznámenie o sprenevere podľa zákona o verejnej internej finančnej kontrole. Účtovník nahradil spôsobené škody v plnom rozsahu aj s úrokmi.

Príklad 4 – Faktúra vyhotovená spoločnosťou pôsobiacou v sektore mimo rozsahu financovania.

Fakty: Na získanie peňazí za pracovný odev musí každý zamestnanec predložiť faktúru od predajcu.

Červený indikátor: Jeden zo zamestnancov predložil faktúru od spoločnosti, ktorá podniká s bylinami.

Reakcia: Audítor požiadal príslušnú spoločnosť o vyjadrenie. Ukázalo sa, že spoločnosť pečiatku na faktúre nepoužíva už roky, pretože bola ukradnutá. Spoločnosť takisto vyhlásila, že číslo faktúry nie je v súlade používanou nomenklatúrou.

Výsledok: Páchatel' vrátil nesprávne vyplatenú sumu. Predseda verejnej internej finančnej kontrolnej agentúry rozhodol, že miera sociálneho ohrozenia vyplývajúca z tohto konania je zanedbateľná, preto prípad nebol zaslaný prokuratúre.

Príklad 5

Fakty: Príjemca predložil výpis z účtu so zostatkom 20 miliónov CZK na preukázanie významnej finančnej spôsobilosti potrebnej na získanie spolufinancovania EÚ.

Červený indikátor: Prijemcu už v tom čase prešetrovala polícia. Policajní vyšetrovatelia získali informácie o jeho zlej finančnej/hospodárskej situácii, ktorá bola v rozpore s výpisom z účtu poskytnutým riadiacim orgánom.

Reakcia: Polícia preverila výpis z účtu v príslušnej banke. Ukázalo sa, že výpis z účtu, ktorý príjemca poskytol riadiacim orgánom, je falošný. Skutočná hodnota zostatku na účte bola 20 000 CZK. Páchateľ použil skutočnú pečiatku banky, z čoho vyplýva, že mal zrejme komplica pracujúceho v banke, aj keď sa to nedokázalo.

Výsledok: Na základe týchto zistení sa začalo trestné konanie. Prijemca bol stíhaný a odsúdený na trest odňatia slobody.

autentický doklad

Adresář ☎

První městská banka, a.s.

VÝPIS Z ÚČTU

číslo účtu: 0000002004770001
BÚ TTS, SPOL. S R.O.

klient [REDACTED] TRADE [REDACTED]

datum výpisu 31-10-02

měna CZK

číslo výpisu 1

strana 1

[REDACTED] TRADE [REDACTED] - TTS, SPOL. S R
[REDACTED] 55
181 00 PRAHA 8 - ČIMICE

Plněný stav minulého výpisu 0.00

DATUM	OPERACE	DEBET	KREDIT
31-10-02	00020/PO2 9 KS 379		20,000.00CR
31-10-02	Fixed Commission	110.00DR	
31-10-02	Interest		0.28CR
Součty obrátů za výpis		110.00DR	20,000.28CR
zůstatek			19,890.28CR
limit			0.00
lze čerpat			20,000.00CR

Číslo účtu: **0000002004770001**
 BÚ TTS, SPOL. S R.O.
 klient **TRADE**
 datum výpisu **31-10-02**
 měna CZK
 číslo výpisu 1
 strana 1

TRADE - TTS, SPOL. S R.
 /55
 181 00 PRAHA 8 - ČIMICE

konečný stav minulého výpisu 0.00

OPERACE	DEBET	KREDIT
31-10-02 00020/PO2 9 KS 379		20,000,000.00CR
31-10-02 Fixed Commission	110.00DR	
31-10-02 Interest		280.00CR
Součty obrátů za výpis	110.00DR	20,000,280.00CR
zůstatek		20,000,170.00CR
limit		0.00
lze čerpat		20,000,170.00CR

sfalšovaný doklad

Príklad 6

Sfalšované bankové výpisy (potvrdenie bankových operácií)

Fakty: Počas kontroly na mieste predložil príjemca výtlačky dvoch naskenovaných bankových výpisov (potvrdzujúcich úhradu DPH z faktúr A a B 13. septembra 2011).

Červený indikátor: Podozrenie vzniklo na základe rozdielu v číslach bankových účtov použitých na úhradu faktúry A (11 2222 3333 4444 5555 6666 7777) a faktúry B (11 2222 3333 4444 5555 66667).

Reakcia: Príjemca bol vyzvaný na predloženie originálov bankových výpisov s pečiatkou banky, ktoré však nikdy neposkytol. Analýza kópií bankových výpisov ukázala, že:

- v bankovom výpise potvrdzujúcom zaplatenie DPH z faktúry B je v poli Číslo účtu platiteľa uvedené 23 ciferné číslo bankového účtu namiesto štandardného 26 ciferného,
- medzi obidvoma bankovými výpismi existujú viditeľné rozdiely vo veľkosti a ostrosti písma. Údaje uvedené v poliach: dátum zúčtovania, valuta, číslo účtu platiteľa, suma transakcie, pôvodná suma, opis platby sa vizuálne líšia.

Okrem toho sa predložil ďalší bankový výpis, ktorý sa síce týkal iného čísla účtu a iného dátumu platby (16. september 2011), ale bol na rovnakú sumu a rovnakého dodávateľa. Tieto otázky vyvolali pochybnosti o pravosti výpisov potvrdzujúcich platby z 13. septembra 2011.

Výsledok: Riadiace orgány oznámili príslušnú vec prokuratúre ako podozrenie zo spáchania trestnej činnosti. Zároveň sa pozastavili platby príjemcovi.

Príklad 7

Fakty: Príjemca predložil bankový výpis, ktorý vydával za originál.

Červený indikátor: Dôkladné preskúmanie dokladu preukázalo, že ide o kópiu. Príjemca podal vysvetlenie, že už nie je vlastníkom tohto bankového účtu. Predložený doklad je preto jediný, ktorým disponuje.

Reakcia: Príjemca bol vyzvaný na predloženie originálu bankového výpisu s pečiatkou banky, ktorý však nikdy neposkytol. Analýza kópie uvedeného bankového výpisu ukázala, že:

- Existuje nezrovnalosť v zostatku na účte. Počiatočný zostatok bol 1 733,83 PLN, vykonala sa jediná finančná transakcia – platba vo výške 2 893,40 PLN a ako výsledný zostatok bola uvedená rovnaká suma – 2 893,40 PLN.
- Suma v poli „celkový debet“ (9 444,98 PLN) nezodpovedala súčtu transakcií.

Výsledok: Riadiace orgány oznámili tento prípad prokuratúre ako podozrenie zo spáchania trestnej činnosti. Zároveň sa pozastavili platby príjemcovi.

Príklad 8

Sfalšované (pozmenené) faktúry

Fakty: Prijemca so žiadosťou o úhradu predložil kópie faktúr a potvrdenia o bankových prevodoch zo septembra 2009.

Červený indikátor: Počas kontroly na mieste bol príjemca vyzvaný na predloženie originálov. Prijemca tvrdil, že sa originály stratili.

Reakcia: Vyšetrovanie vykonané orgánmi na presadzovanie práva preukázalo, že dátum vyhotovenia dokladov bol zmanipulovaný. Našli sa originály, ktoré mali rovnaké číslo, ale odlišný dátum (júl 2009). Preto sa dospelo k záveru, že duplikáty boli sfalšované.

Prijemca sfalšoval dátumy, aby utajil skutočnosť, že projekt začal ešte pred podaním žiadosti o úhradu. Vzhľadom na to bola jeho žiadosť neoprávnená.

Výsledok: Súd začal trestné konanie. Prijemca bol obvinený zo zmeny dátumov na dohode s dodávateľom, faktúrach a bankových prevodoch s cieľom neoprávnene získať finančné prostriedky z operačného programu. V roku 2013 bol vynesený rozsudok, ktorým bol príjemca zbavený obvinenia z údajného trestného činu. Obžaloba sa odvolala. V priebehu konania sa zistilo, že vykonávanie projektu začalo ešte pred podaním žiadosti o spolufinancovanie, a príjemca preto nebol oprávnený prijímať finančné prostriedky v rámci príslušného programu. Riadiace orgány podniknú opatrenia na zrušenie dohody o grante s príjemcom a na vymáhanie finančných prostriedkov, ktoré mu boli vyplatené.

Príklad 9

Fakty: Spoločnosť uchádzača plánovala rekonštruovať a modernizovať svoje priestory a v etape podávania žiadostí predložila požadované tri cenové ponuky.

Červený indikátor: V etape preskúmania sa zistili tieto nedostatky:

Hlavným signálom, na základe ktorého vzniklo pôvodné podozrenie z podvodu, bola podobnosť jednotlivých cenových ponúk predložených s formulárom žiadosti (pozri Q1, Q2 a Q3).

Sporný bol aj nedostatok podrobností na predložených cenových ponukách. Cenové ponuky obsahovali len celkové sumy bez uvedenia podrobností o jednotkovej cene a množstvách. Aj keď išlo o projekt „na kľúč“, pre práce ako omietanie, natieranie a kladenie podláh sa v cenových ponukách neuvádzali žiadne merania ani jednotkové ceny (pozri Q1, Q2 a Q3) a neposkytli sa audítorskému tímu ani na požiadanie.

Spoločnosť, ktorá po vykonaní prác vyhotovila faktúru (pozri INV), bola iná než spoločnosť vybraná v etape podávania žiadosti (pozri Q1).

Spoločnosť, ktorá vyhotovila faktúru (pozri INV), mala rovnaké identifikačné číslo DPH ako IČ DPH uvedené v cenovej ponuke spoločnosti, ktorú si vybral príjemca (pozri Q1). Napriek tomu však nešlo o rovnakú spoločnosť.

Identifikačné čísla DPH spoločností sa preverili pomocou systému VIES. Zistilo sa, že IČ DPH uvedené v cenovej ponuke Q1 patrí spoločnosti, ktorá vyhotovila faktúru.

Reakcia: Vykonali sa ďalšie kontroly s oddelením pre DPH.

Spoločnosť, ktorá predložila cenovú ponuku Q1, nebola evidovaná v ich záznamoch.

Tieto skutočnosti vyvolali vážne pochybnosti o existencii spoločnosti, ktorá predložila cenovú ponuku Q1, t. j. spoločnosti, ktorej bola zákazka udelená.

Z ďalších kontrol tiež vyplynulo, že dve z troch spoločností, ktoré predložili cenové ponuky (Q2 a Q3), majú rovnakých akcionárov a spoločných členov správnej rady a ich hlavným akcionárom je spoločnosť XXXXXXXXX Ltd.

Výsledok: Orgán auditu začal okamžite vymáhať vrátenie 25 % sumy na základe podozrenia z podvodu a prebiehajúceho ďalšieho vyšetrovania. Finančné prostriedky boli vrátené. Prípad bol odovzdaný útvaru AFCOS, ktorý začal vyšetrovanie.

Q 1

[REDACTED] LTD.
PHONE [REDACTED]
VAT - [REDACTED] 16 [REDACTED] - [REDACTED] 15
E-MAIL [REDACTED]

FACSIMILE TRANSMITTAL SHEET

TO: [REDACTED] FROM: [REDACTED]
 MR. [REDACTED] COMPANY: [REDACTED]
 DATE: 24/MARCH/2003
 REF: QUOTE TOTAL NO. OF PAGES INCLUDING COVER: 1
 NOTES/COMMENTS:

Dear Sir,

Hereunder is our quote for the works required. Kindly note that this quote is valid for 12 months as of today.

	Euro Price (excl. VAT)	Euro VAT	Euro Price (incl. VAT)
1. Air-conditioning work	12,000.00	2,160.00	14,160.00 ✓
2. Electrical Installation	4,250.00	765.00	5,015.00 ✓
3. Plastering and painting works	8,950.00	1,611.00	10,561.00 ✓
4. Internal wooden doors	3,250.00	585.00	3,835.00 ✓
5. Sanitary area works	2,790.00	502.20	3,292.20 ✓
6. Flooring	5,125.00	922.50	6,047.50 ✓
7. Drop ceiling	4,125.00	742.50	4,867.50 ✓
8. Internal Glazing	2,950.00	531.00	3,481.00 ✓
9. Light fittings	1,750.00	315.00	2,065.00 ✓
10. Multimedia facilities	3,750.00	675.00	4,425.00 ✓
11. Classroom furniture	6,750.00	1,215.00	7,965.00 ✓
12. Service room	4,450.00	801.00	5,251.00 ✓
13. Lounge area	6,500.00	1,170.00	7,670.00 ✓
14. Shading systems	1,450.00	261.00	1,711.00 ✓
15. Dispensing machines	1,150.00	207.00	1,357.00 ✓
16. Decorative paintings	2,250.00	405.00	2,655.00 ✓
17. Internal signage	1,250.00	225.00	1,475.00 ✓
TOTAL Euro	72,740.00	13,093.20	<u>85,833.20</u>

Please keep us updated.

[REDACTED]

DISCLAIMER:

The information in this email and any attachments are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed. If you are not the intended recipient please notify the sender immediately using the sender email address and delete this email. You should not read or copy this e-mail, use it for any purpose, disseminate it or disclose its contents to any other person. Note that any views or opinions presented in this email are solely those of the author and do not necessarily represent those of the firm as this may be contrary to the firm's policy and outside the scope of the employment of the individual concerned. The firm will not accept any liability in respect of such communication. Although the firm has taken reasonable precautions to ensure no viruses are present in this email, the firm cannot accept responsibility for any loss or damage arising from the use of this email or attachments. Moreover, communication via email over the internet is not secure and messages may be read, manipulated or otherwise compromised by unknown third parties. The firm does not accept any responsibility for the correctness and completeness of the transfer of information contained in such communication nor for any delay of receipt.

Q 2

[Redacted] Ltd.

24/03/2009

Quotation: [Redacted]

Dear Mr. [Redacted]

Hereunder is the quote requested as per specifications detailed to us by [Redacted] - Forsite Design. Please note that this quote is valid for up to 12 months.

		VAT	Total
1. A/C supply and install	12,500.00	2,250.00	14,750.00
2. Electricals	4,000.00	720.00	4,720.00
3. Plaster / paint work	8,500.00	1,530.00	10,030.00
4. Woodworks	4,800.00	864.00	5,664.00
5. Sanitary supplies	3,000.00	540.00	3,540.00
6. Floor coverings	6,000.00	1,080.00	7,080.00
7. Suspended ceilings	3,250.00	585.00	3,835.00
8. Internal Glazing	2,950.00	531.00	3,481.00
9. Light fittings	2,150.00	387.00	2,537.00
10. Multimedia supplies	3,520.00	633.60	4,153.60
11. Classroom furniture	6,950.00	1,251.00	8,201.00
12. Service room	4,950.00	891.00	5,841.00
13. Lounge area	5,125.00	922.50	6,047.50
14. Shading	1,750.00	315.00	2,065.00
15. Dispensing machines	1,450.00	261.00	1,711.00
16. Decorative paintings	2,750.00	495.00	3,245.00
17. Internal signage	1,750.00	315.00	2,065.00
			88,966.10

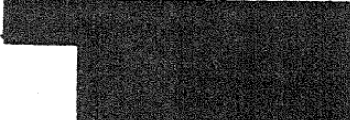

Please let us know if clarifications are required.

Thanks and regards.

[Redacted Signature]
Managing Director.

MEMBER OF:
[Redacted]

Q 3

 Ltd.
Tel/Fax:
VAT Reg No
Co. Reg.

Quote to

Date: 24th March 2009

Dear

Thanks for this opportunity to quote for your new project. Following the site visit and the meeting with the designer in charge, hereunder is our itemized quote as requested.

	<u>Net price</u>	<u>VAT</u>	<u>Total</u>
1. Air-conditioning	11,000.00	1,980.00	12,980.00
2. Electrical Installation	4,180.00	752.40	4,932.40
3. Plastering and painting	9,020.00	1,623.60	10,643.60
4. Internal wooden doors	3,465.00	623.70	4,088.70
5. Sanitary supplies	2,640.00	475.20	3,115.20
6. Flooring	5,500.00	990.00	6,490.00
7. Drop ceiling	3,850.00	693.00	4,543.00
8. Internal Glazing	2,750.00	495.00	3,245.00
9. Light fittings	1,980.00	356.40	2,336.40
10. Multimedia facilities	3,520.00	633.60	4,153.60
11. Classroom furniture	6,600.00	1,188.00	7,788.00
12. Service room	4,950.00	891.00	5,841.00
13. Lounge area	5,500.00	990.00	6,490.00
14. Shading systems	1,760.00	316.80	2,076.80
15. Dispensing machines	1,320.00	237.60	1,557.60
16. Decorative coatings	2,640.00	475.20	3,115.20
17. Internal signage	1,650.00	297.00	1,947.00
TOTAL	72,325.00	13,018.50	85,343.50

Please note that this quote is valid for 12 months. Delivery dates are approx. 30-45 days after confirmation. Programme of works to be discussed

INV

[REDACTED] LTD

Te [REDACTED]
 VAT Reg. No: [REDACTED]-[REDACTED]15

[REDACTED]
 VAT Reg. No: [REDACTED]

Date 31/08/2011
 A/C Code 000623
 Sys Ref 00016084
 Int Ref IN 021899
 Ext Ref JOB 623
 Page 1

Invoice 021899

Details		EUR	VAT %
Invoice as per quotation dated 24/03/2010;		72,740.00	18.0
1.	Air-conditioning work - €14160.00		
2.	Electrical Installation - €5015.00		
3.	Plastering and painting works - €10561.00		
4.	Internal wooden doors - €3835.00		
5.	Sanitary area works - €3292.20		
6.	Flooring - €6047.50		
7.	Drop ceiling - €4867.50		
8.	Internal Glazing - €3481.00		
9.	Light fittings - €2065.00		
10.	Multimedia facilities - €4425.00		
11.	Classroom furniture - €7965.00		
12.	Service room - €5251.00		
13.	Lounge area - €7670.00		
14.	Shading systems - €1711.00		
15.	Dispensing machines - €1357.00		
16.	Decorative paintings - €2655.00		
	Internal signage - €1475.00		
		Sub-total	72,740.00
		VAT Amt	13,093.20
		TOTAL EUR	85,833.20
VAT Rate %	Amount	VAT Amount	
18	72,740.00	13,093.20	
	72,740.00	13,093.20	

Equivalent In [REDACTED]

[REDACTED] LTD

Príklad 10

Sfalšovaná prezenčná listina

Fakty: Prijemca predložil riadiacim orgánom žiadosť o financovanie konferencií bez sprievodných dokladov. Riadiace orgány príslušnú sumu zaplatili bez vyžiadania prezenčných listín.

Červený indikátor: V rámci auditu požiadal audítor prijímateľa o prezenčné listiny a ten ich poskytol. Dôkladné preskúmanie dokumentov ukázalo, že podpisy majú veľmi podobný tvar.

Reakcia: Audítor zaslal písomné žiadosti spoločnostiam, ktoré sa na týchto konferenciách údajne zúčastnili. Žiadal ich o potvrdenie údajnej účasti ich zástupcov na príslušnej udalosti. Nakoniec vysvitlo, že pre každú zo 16 udalostí bolo uvedených okolo 200 falošných podpisov a 95 % z nich „patrilo“ fiktívnym osobám.

Výsledok: Prípado bol postúpený prokuratúre.

LISTA PARTICIPANTI
CONFERINTA DE LANSARE PROIECT [REDACTED]

NUME PRENUME	ORGANIZATIE	DATE DE CONTACT	SEMNAȚUR
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

LISTA PARTICIPANTI
CONFERINTA DE LANSARE PROIECT [REDACTED]

NUME PRENUME	ORGANIZATIE	DATE DE CONTACT	SEMNAȚUR
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Príklad 11

Sfalšovaná hotelová faktúra/hotelový účet?

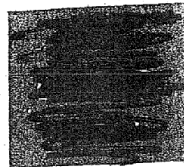
Fakty: Prijemca predložil hotelovú faktúru na dosvedčenie svojej účasti na zasadnutí.

Červený indikátor: Hotel je súčasťou veľkej skupiny, v ktorej sa všetky operácie vykonávajú elektronicky: registrácia klientov, fakturácia atď. Faktúra bola písaná rukou, nemala žiadne číslo, nebola v nej uvedená mena a neobsahovala žiadne informácie o platbe.

Reakcia: Faktúra sa krížovo skontrolovala s hotelom, ktorý potvrdil, že takúto faktúru nevystavil a nemá záznamy o príslušnom klientovi.

Výsledok: Prijemcovi bola zamietnutá náhrada výdavkov. Vzhľadom na to, že išlo o nízku sumu, nevykonali sa žiadne ďalšie opatrenia.

HOTEL
PLACE [REDACTED] 13
[REDACTED]

For official use

Description	Montant
Room Rent	
3 x 85	255
[REDACTED]	
[REDACTED]	
[REDACTED]	
[REDACTED]	
Petit dj. :	
Extra :	
Total :	255

Ch. No. 404 Nom. [REDACTED]
Date : 14/1/2009 No. Prs. 1

Príloha 2 – Minimálny obsah faktúr (medzi podnikmi)

V smernici 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty sa uvádza niekoľko pravidiel týkajúcich sa obsahu, ktorý má byť uvedený vo faktúrach, ak sa na príslušné spoločnosti vzťahujú pravidlá o DPH. Vo všeobecnosti majú partneri, s ktorými riadiace orgány prichádzajú do styku, povinnosti týkajúce sa DPH, a preto by mali vyhotovovať a predkladať faktúry podľa týchto pravidiel. Tieto dokumenty potrebujú na daňové účely.

Faktúra musí obsahovať aspoň tieto údaje⁷ (článok 226 smernice):

1. dátum vyhotovenia faktúry,
2. poradové číslo, ktoré jednoznačne identifikuje faktúru,
3. identifikačné číslo pre DPH dodávateľa, pod ktorým zdaniteľná osoba dodala tovar alebo poskytla služby,
4. identifikačné číslo pre DPH odberateľa,
5. úplné meno a adresu dodávateľa,
6. úplné meno a adresu odberateľa,
7. množstvo a druh dodaného tovaru alebo rozsah a druh poskytnutých služieb,
8. dátum vzniku daňovej povinnosti (voči štátnej pokladnici),
9. jednotkovú cenu bez DPH, ako aj prípadné zľavy alebo rabaty, ak nie sú obsiahnuté v jednotkovej cene,
10. uplatnenú sadzbu DPH,
11. výšku DPH, ktorá sa má zaplatiť,
12. rozdelenie výšky DPH, ktorá sa má zaplatiť, podľa sadzby DPH alebo oslobodenia od dane,
13. celkovú výšku DPH, ktorá sa má zaplatiť.

⁷ Článok 226 smernice 2006/112/ES.

Príloha 3 – Zoznam užitočných databáz na internete

Poznámka:

Cieľom tohto zoznamu webových stránok je pomôcť riadiacim orgánom, ktoré hľadajú prvostupňové informácie o zahraničných spoločnostiach predkladajúcich dokumenty v rámci projektov financovaných z EÚ: existencia, dátum založenia, mená akcionárov, ročné tržby, kapitál atď. Je samozrejme orientačný.

Niektoré z ich majú len verziu v národnom jazyku krajiny, v ktorej sa nachádzajú. Prijalo sa rozhodnutie nechať ich na zozname, aby ich riadiace orgány s vhodnými ľudskými zdrojmi mohli využívať.

Zoznam je organizovaný do troch hlavných skupín:

1. súhrnné webové stránky,
2. webové stránky EÚ,
3. webové stránky vnútroštátnych registrov.

1. Súhrnné webové stránky

Investigative Dashboard

<http://www.investigativedashboard.org/category/www/>

Jazyk: angličtina

Portál k veľkému počtu vnútroštátnych registrov a databáz vo svete, ktoré poskytujú informácie o spoločnostiach, akcionároch atď.

Worldwide registries (Celosvetové registre)

<http://www.companieshouse.gov.uk/links/introduction.shtml#reg>

Jazyk: angličtina

Portál k veľkému počtu oficiálnych obchodných registrov zoradených podľa krajín, ktoré poskytujú informácie o spoločnostiach, akcionároch atď.

<http://www.commercial-register.sg.ch/home/worldwide.html>

Jazyk: angličtina

Webová stránka spravovaná kantónom St. Gallen, ktorá poskytuje prepojenia na webové stránky obchodných registrov pre veľký počet krajín na celom svete.

Oficiálne obchodné registre

<http://www.rba.co.uk/sources/registers.htm>

Jazyk: angličtina

Poskytuje prepojenia na obchodné registre na celom svete vrátane členských štátov EÚ.

2. Webové stránky EÚ

VIIES – systém výmeny informácií o DPH

http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/

Táto webová stránka eviduje všetky spoločnosti z EÚ podliehajúce DPH.

DIČ (daňové identifikačné číslo) na portáli Europa

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tin/

Táto webová stránka umožňuje overovanie DIČ on-line (platnosť čísla) a poskytuje informácie o formátoch DIČ podľa krajiny.

3. Vnútroštátne webové stránky

Belgicko

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_tsv/tsv.pl

Jazyky: francúzština, holandčina

Poskytuje informácie o spoločnostiach registrovaných v Belgicku od 1. januára 1983.

Bulharsko

<http://www.brra.bg/>

Jazyk: bulharčina

Vnútroštátny obchodný register – poskytuje informácie o obchodných spoločnostiach registrovaných v Bulharsku.

Česká republika

<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-rozsirene>

Jazyk: čeština

Český obchodný register na internete. Poskytuje oficiálne informácie o spoločnostiach registrovaných v Českej republike (právna forma, identifikačné číslo, sídlo, akcionári, štatutárny orgán atď.).

http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_fo.html.cz

Jazyk: čeština

České ministerstvo financií – on-line informácie z registra samostatne zárobkovo činných osôb a informácie o platcoch DPH.

Francúzsko

<http://www.infogreffe.fr/>

Jazyk: francúzština

Poskytuje oficiálne informácie o spoločnostiach registrovaných vo Francúzsku.

<http://www.societe.com/>

Jazyk: francúzština

Poskytuje základné informácie o spoločnostiach, prepojenia s inými spoločnosťami a kľúčové finančné údaje.

Luxembursko

<http://www.legilux.public.lu/entr/index.php>

Jazyk: francúzština

Poskytuje informácie o spoločnostiach registrovaných v Luxembursku.

Malta

<http://www.mfsa.com.mt/>

Jazyky: maltčina, angličtina

Poskytuje informácie o založení spoločnosti, poskytovaných službách, akýchkoľvek prepojených spoločnostiach a informácie o predstavenstve.

<http://www.mepa.org.mt/home?l=1>

Jazyky: maltčina, angličtina

Poskytuje informácie, ktoré sa týkajú povolení požadovaných ako súčasť projektu. Na Malte spadá táto úloha do pôsobnosti maltského Úradu pre životné prostredie a plánovanie/urbanistiku (MEPA).

<http://www.etc.gov.mt/Index.aspx>

Jazyky: maltčina, angličtina

Centrum pre zamestnanosť a odbornú prípravu (ETC) obsahuje databázy registrovaných zamestnávateľov/zamestnancov. Umožňuje vykonávať kontroly na overenie údajov poskytnutých uchádzačmi.

Poľsko

<http://www.stat.gov.pl/regon/>

Jazyk: poľština

Poskytuje základné informácie o spoločnostiach registrovaných v Poľsku vrátane daňového registračného čísla, názvu spoločnosti, adresy spoločnosti, právnej formy, formy vlastníctva, typu hlavnej činnosti, dátumu začatia podnikateľskej činnosti, dátumu zápisu do evidencie.

<https://ems.ms.gov.pl/krs/danepodmiotu>

Jazyk: poľština

Oficiálna webová stránka Štátneho súdneho registra, ktorá poskytuje informácie o názve spoločnosti, adrese spoločnosti, právnej forme, zástupcoch spoločnosti.

Rumunsko

<https://portal.onrc.ro>

Jazyk: rumunčina

Poskytuje informácie o spoločnostiach registrovaných v Rumunsku. Vyžaduje registráciu.

<http://www.mfinante.ro/pjuridice.html?pagina=domenii>

Jazyk: rumunčina

Poskytuje základné fiškálne informácie o spoločnostiach registrovaných v Rumunsku.

Švajčiarsko

<http://www.moneyhouse.ch/>

Jazyky: nemčina, taliančina, francúzština, angličtina

Poskytuje informácie o spoločnostiach registrovaných vo Švajčiarsku.